

המאשימה: מדינת ישראל

נגד

הנאשמים: 1. רן צורף
2. א' ב'
3. ג' ג'
4. ניר אורן
5. א' פ'
6. לאה שקדיאל

ע"י ב"כ עוה"ד דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר
ו/או אבנר פינצ'וק ו/או מיכל פינצ'וק ו/או עאוני בנא
ו/או לילה מרגלית ו/או לימור יהודה ו/או אשרת מימון
ו/או עודד פלר ו/או טלי ניר ו/או גיל גן-מור
ו/או קרן צפריר ו/או נסרין עליאן ו/או ראוייה אבורביעה
ו/או משכית בנדל ו/או רגד ג'ראיסי

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' נחלת בנימין 75, תל אביב 65154
טל': 03-5608185; פקס: 03-5608165

תמצית טענות מטעם הנאשמים לפסיקת פיצויים

נאשם 1

1. נאשם 1 עומד בכל התנאים לפסיקת פיצויים, המפורטים בסעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977:

- א. הוא זוכה מכל אשמה;
- ב. לא היה יסוד סביר לאשמה, דהיינו תובע סביר לא יכול היה להגיע למסקנה, כי התשתית הראייתית מקימה סיכוי סביר להרשעה (ע"פ 5923/07 **שתיאוי נ' מדינת ישראל** (2009) פסקה 12 והאסמכתאות שם [פס"ד זה מפנה לכל פסה"ד החשובים שניתנו לגבי סעיף 80]);
- ג. הוא נעצר למשך 24 שעות וזכאי לפיצוי על מעצרו. לעניין הנזק בר פיצוי – אין הוא מוגבל דווקא לנזק הכלכלי של אובדן הכנסה, אלא הוא מתייחס גם לנזקים כלליים כגון פגיעה בשם הטוב, הטלת קלון והשפלה (ע"פ 4492/01 **עשור נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו (3) 734, 747-ז (2003));

ד. הוא אף זכאי להוצאות הגנה. אמנם הנאשם לא נשא בשכר טרחת עו"ד, אך ביהמ"ש העליון פירש את המונח הוצאות הגנה בצורה רחבה, והוא כולל גם פיצוי עבור התייצבות הנאשם לישיבות ביהמ"ש (ע"פ 3583/94 לעדן נ' מדינת ישראל, פ"ד מח (5) 793, 798 (1994)). בענייננו מדובר בחמישה דיונים: הדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים, הדיון בבקשה לעיון חוזר במעצר היישובי המלא, הקראת כתב האישום, מועד שימוע פסה"ד וכן הישיבה הצפויה לקבלת ההחלטה בעניין הפיצויים.

2. הנאשם 1 נעצר ביום 14.1.09, ולמחרת היום, 15.1.09, הובא לדיון בבקשת המאשימה לעצור אותו עד תום ההליכים. הוסכם בין סניגורו של הנאשם באותה העת לבין התביעה המשטרית, כי הוא יישלח למעצר יישובי מלא בקיבוץ גזית, וכי הוא יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר לאחר עיון בחומר הראיות. ביום 25.1.09 הגיש הנאשם בקשה לעיון חוזר, שנדונה רק ביום 15.2.09, אז שוחרר הנאשם מן המעצר היישובי. משמע הוא שהה במעצר יישובי מלא במשך חודש ימים.

3. בית המשפט העליון קבע, כי סעיף 80 מאפשר להטיל פיצויים לטובת נאשם רק בגין ימי המעצר, ולא בשל מעצר בית או תנאים מגבילים אחרים. יחד עם זאת ביהמ"ש ציין, שמצב זה אינו צודק וקרא למחוקק להתערב (ע"פ עשור הנ"ל, בעמ' 747-748). הפרשנות אותה אימץ בית המשפט העליון לא הייתה מחויבת המציאות, ויכול היה הוא לאמץ פרשנות שתמנע את התוצאה הבלתי רצויה אליה הגיע. משנמנע המחוקק מלהתערב ראוי לבחון הלכה זו מחדש, אך ברי כי בימ"ש נכבד זה כפוף להלכות בית המשפט העליון.

4. לפיכך מתבקש ביהמ"ש הנכבד לאמץ סעד ראוי לפגיעה הקשה בזכויותיו. כדברי פרופ' ברק:

"קיומה של הזכות צריך להוביל לגיבושו של הסעד. חוקי-היסוד הכירו בזכויות האדם, ומההכרה חייבים להיגזר הסעדים בגין הפרת הזכויות. חוקי-היסוד ייעשו פלסתר אם הזכויות החוקתיות לא יגררו אחריהן סעדים מתאימים. הכרה בזכות אדם חוקתית, גוררת אחריה הכרה בתרופה מתאימה אם הזכות מופרת; קיומה של זכות מחייב קיומה של תרופה.

...כאשר זכות אדם מוגנת נפגעת, בית-המשפט רשאי וחייב לעבד תרופה מתאימה. לשם כך אין צורך בדבר חקיקה מיוחדת הקובעת תרופה להפרת זכות חוקתית; התרופה טמונה בעצם ההפרה, ובזכותו של הנפגע."

(אהרן ברק פרשנות במשפט – פרשנות חוקתית (1994) 703-705)

נאשמים 6-2

5. כתב האישום נגד נאשמים אלה בוטל לפי סעיף 94(א) לחסד"פ עוד בטרם החל המשפט. לפיכך אין תחולה לסעיף 80 לחוק העונשין, המתייחס אך ורק לביטול כתב האישום לפי סעיף 95(ב) לחסד"פ. יחד עם זאת הדברים שנאמרו לעיל בסעיף 4 לגבי נאשם 1 יפים גם לענייננו.

6. העובדה שהמאשימה חזרה בה מכתב האישום נגד נאשמים אלה מיוזמתה עוד לפני שהחל המשפט צריכה להשליך על גובה הפיצויים, אבל לא על עצם הזכאות לפיצויים. בית המשפט הנכבד מתבקש להביא בחשבון שיקולים אלו:

- א. הגשת כתב אישום נגד אדם, אף אם הוא חסר יסוד, היא פגיעה בכבודו ובשמו הטוב ומסכנת את חירותו.
- ב. הגשת כתב אישום בשל הפגנה עלול להיות לה אפקט מצנן על הנאשמים בפרט ועל הציבור בכלל, ויש בה כדי להרתיע מפני מימוש זכות היסוד החוקתית להפגין.
- ג. הנאשמים שוחררו בתום חקירתם במשטרה לחמישה ימים של מעצר בית. עררים שהגישו לבית המשפט נגד תנאי זה לא נקבעו לדיון לפני תום התקופה. הנאשמת 6 הורחקה מבאר שבע למשך 15 ימים, למרות שהיא עובדת בעיר. רק ביום 22.1.09 הסכימה המשטרה לביטול ההגבלה.
- ד. מן הנאשמים נשללה שלא כדין זכות השימוע לפני הגשת כתב האישום תוך נשיאת שם הביטחון לשווא.
- ה. פרקליטת מחוז דרום (פלילי) החליטה על ביטול כתב האישום נגד הנאשמים 6-2 ביום 10.3.09, אבל איש לא טרח להודיע על כך לנאשמים. בקשה למחיקת כתב האישום נגדם הוגשה לבית הנכבד רק כעבור חמישה חודשים ביום 13.8.09 מבלי שהעתק ממנה הועבר לנאשמים, ולנאשמים נודע על הבקשה רק מהחלטתה של השופטת יעל רז-לוי מיום 25.8.09.

7. לאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק פיצויים לנאשמים.

5 באוקטובר 2010

דן יקיר, עו"ד
ב"כ הנאשמים